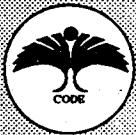

Boko 116 nan d. 20
1995 SAN - ZULUYEKALO

Jekabaara

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

a be bɔ kalo o kalo

Jamana baarada la BP: 2043 Bamako (Mali)

MAKO CI Y'A BOLO COUNCIL KA KITA KAFO LASORO CIKELAW KA HERE KOSON

(Tige fɔlɔ)

Dakunw

Ne 2 : MAKOCI ka Kita cikemara sigira sen kan.

Kita MAKOCI cikemara

Ne 4 : Kita kafo kenyira sèben

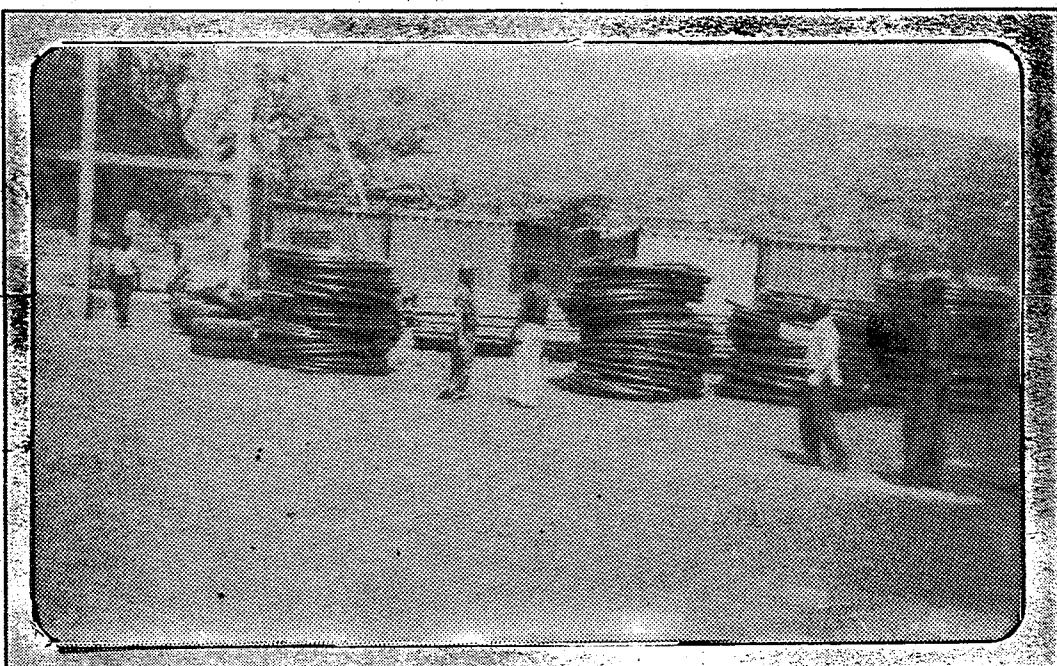
Ne 5 : MAKOCI ka Kita mara kofo sèben

Ne 8 : Bataki ka bɔ Muraso

Ne 9 : Dine n'a taabolo

Ne 10 : Seko ni dɔnko kene

Ne 12 : Maakorokuma.

AN KA YELE DOONIN KA MASORO YELE KA FISA NI KASI YE !

Kalo laadilikan An k'an danbe lakana

Fenntanya ka fisa ni fentigi gansanya ye. Ni Ala y'i son fen nafama la ani fen barikama, n'i m'a don a donda numan fe, a nɔgon te minnu bolo, olu be fisaya n'iye. Kabi lawale dun na Ala ye Malidenw son fen barikama min na o ye fasokanu ni fasodennumanya ye. An k'an jija fosi kana olu bɔ an bolo. An ka balo olu kanma, ka sa u koson.

Tumani Yalam Sidibe

"Naniya numan ni Kumamugu in si te jamana nafa, fo kelen : WALEYA" (Abdulayi Bari)

MAKOCl ka kita cikemara sigira sen kan

Ka bo Mamadu Gise yoro Kita MAKOCI mara la

Kita kafo kelen ko ka waati dumanw ye k'o sababu ke tigasene n'o sannifeere ye, bi-bi in na, o tiga sugu labinni ani sira jumanntanya kera sababu ye ka Kita kafo bo geleyaw kalama.

Bi, MAKOCI ka Kita nali kera jigi kura ye kitakaw bolo ani Kayi mara mumé kónomogow bolo, yiriwada jónjón tun balilen don ninnu na. Ka da! MAKOCI ka nafada laselenw kan ka jésin Mali woroduguyanfan duguw ma, bëe sigilen don n'a ye ko Kita kafo fana bëna bo a ka waleumanw nunma.

MAKOCl jémogosoda bolo, MAKOCI baarakelaw bëe bolo ani, kérénkérénnyenla MAKOCI ka Kita marabaarakelaw bëe bolo, MAKOCI ka Kita nali in ye koba de ye min ka kan ka jésoro walasa mara in kono yiriwa be ke fen sabatilen ye, i n'a fo a be MAKOCI ka mara tòw kono cogo min na. MAKOCI ye feérebaw tige Kita kanma.

Féeré tigelenw:

- MAKOCI jémogoda sigili sen kan Kita. Mogo 92 de y'a baarakelaw ye.

- Lakoliden ni lakolidenkuntigi jamakulu mogo faamuyalen 52 koorisene kanma (o hake be jémogoda mogo 92 kofolen na). Olufaamuyalen don señefentòw bëe fana kecogo la ani baganmara kecogo numan.

- Cikelaw lafaamuyali ni balikukalan lasabatili, k'o sababu ke cikelaw ka jekulutonw ninkuraya ye.

- Muso jekuluw ka jésoroféerew tigeli.

- Sigida lakanani. Obaara be ke ni

ji ni kungo baarada mogow ani kafo baarakelaw ka baara jogonya ye.

- Sene-nafafenw (siw; nogow...) bilali u jinibaga cikelaw ka bolo kan.

- Cikeminenw bilali u jinibaga cikelaw ka bolo kan jinen baarasan na anisan wërebaarasanna, walasa ka cike nogoya soryiriwa kono.

- Koori-wurusidabalida be ka jo Kita (o bëna ban sooni) Kita MAKOCI mara koori wurusili (koloboli) kanma.

- Siraw labenni walasa k'u kan taama nogoya ani ka kodingew laben minnu be ke sababu ye ka duguw cetaama balisamiñé kono. Ninfeerew n'u jégonna caman wërew don.

Nin feerew kofolenw de ye MAKOCI ka wale bolodalen dòw ye ka jésin Kita kafo ma cikelaw ka bonogola kanma. Ninnu bëe ye san folo in baara bolodalenw de ye!

Féeré kunbaba wëre bë ka boloda san nataw kanma.

Nka, baara inka sirasorodulonnen don Kita cikelaw fana ka baara jogonya la, olu min dönnen don kabini lawale la ni baara numan keli dusutigiya ani timinnandiya ye. Baara in te se ka jésoro olu ka demenjogonya kó.

O kanma, u ka kan ka MAKOCI ka lasigidenw baara jogonya, olu minnu sigilen don u ka jétaa an'uka soro sankorotali kanma.

Cikelaw ka kan k'a jini k'u ka soro numan soro o lasigidenw ka dönniya la ka jésin kooriseneñisigida lakanani ma.

Mamadu Gise - Kita
Kita MAKOCI baarakelaw ni
adamadenya ladonbaarada jémogosoda

Kita MAKOCI cikemara

Jinan y'a baarasan folo dafato ye MAKOCI bolo lasamannen don ka jésin Kita kafo ma. O ye nimisiwasakoba ye bëe lajelen bolo : Kita cikelaw; MAKOCI; Mali jamana an'anw kunnafonilaselaw bëe.

Nka, bara diyara cogo o cogo, jinen man kan ka ke folilaw ko. MAKOCI ka Kita lasoro sababubaw ye "KBK" baarabolo de ye ani kitakaw ka cikelaw ka tònba min jémogoya be Agibu Fofana bolo. Olu de ka sababula, koori sifile folo kéra kita 1991 san na ni tari 300 ye. O bangera tóni 500 la. 1993 san bokow kono, jekabaara kumara kosebe kita kan. O boko kelenw kono, an y'a jira ko ko dòw ka kan ka sifile sa walasa, tigasene ye mankutu min di Kita ma kabi 1945 san na fo ka na se bi ma, o mankutu o kana silatunu. Ala dun y'an ka jiniko bila sabatiminew kono. Bi, siga fosité MAKOCI ka cokolikola Kita.

I-/ Mun nana ni MAKOCI donni ye Kita?

Kita ye cikemaraba ye kabi lawale la. An bëe b'a kalama ko sumansene dafé, Kita ye dawula soro li damine tigasene na kabi 1945 san. O yere de kéra sababu ye k'an ka jamana ka horonya cikebaarada folo sigi sen kan, n'o ye "BDPA" ye. O sigira sen kan ni dijé waribonda ka demenye. O "BDPA" de yélemabolow kéra "OA" (tigasene baarada) ye 1972 san na, ani "OACV" (tiga ni sumansene baarada) 1976 san na foka na laban "ODIPAKI" ni "ODIMO" la. Aw ka kan ka min dòn, o de ye ko "BDPA" togo yélemako ninnu kelen-ken bëe kéra geleya dòw de sababu la. Geleya banbali dun labanyoro ye bëne de ye.

Kita de welera ko tiga faso i na fo a be fo kucala ma cogo min na ko sánuje (koori) faso. An ka kan ka min dòn, o de ye tiga mangoyalie dijé tigasugubaw bolo. Ko ni mogo min b'a fe k'a ka wulu kun ci, a b'a wele ko wulu faato. Dijé tigasugubawy'ubantiga la k'a tuluna fala ka dògo ni benetulu ye.

N'ka, o n'a ta bëe, kitakaw jigi ma tige Ala la. Barisa u y'a dòn ko adamaden kodonna bolo, soro kelen si tijen ñe se ka ke dijewuliburu fiyédon ye. U

wulila k'u jo u sen kan. U ni "KBK" baarabolo nemaaw sera an ka jamana nemaaw ma, ka se seneko setigi ma; ka se MAKOCI nemaaba ma ani ka se Mali senekelaw ka soba nemaaw ma. Ala dun y'a ke nin nemaaw yelen bee ye kitakaw ni "KBK" baarabolo kunko ke u kunko ye. O de wolora bi, MAKOCI basigili la Kita.

II-) MAKOCI ni mun ka kan?

Koba damine bee taalan ye geloya ye. Kuma te koori ni senefen tow bee labaariali kecogonuman ma. O baara o te taa mupun ni timinandiya ani laben ko. Nka, fen o fen, ni adamaden y'o keli k'a kundoni ye, a be noba bo o la. "Ka ferebo soro sama ye, o ye kumaba korobokumaba ye. Nka, ka se k'a ferebo, o de ye koba ye". An dalen b'a la ko MAKOCI be Kita samaba in ferebo.

III-) Kitakaw ka kan ka mun ke?

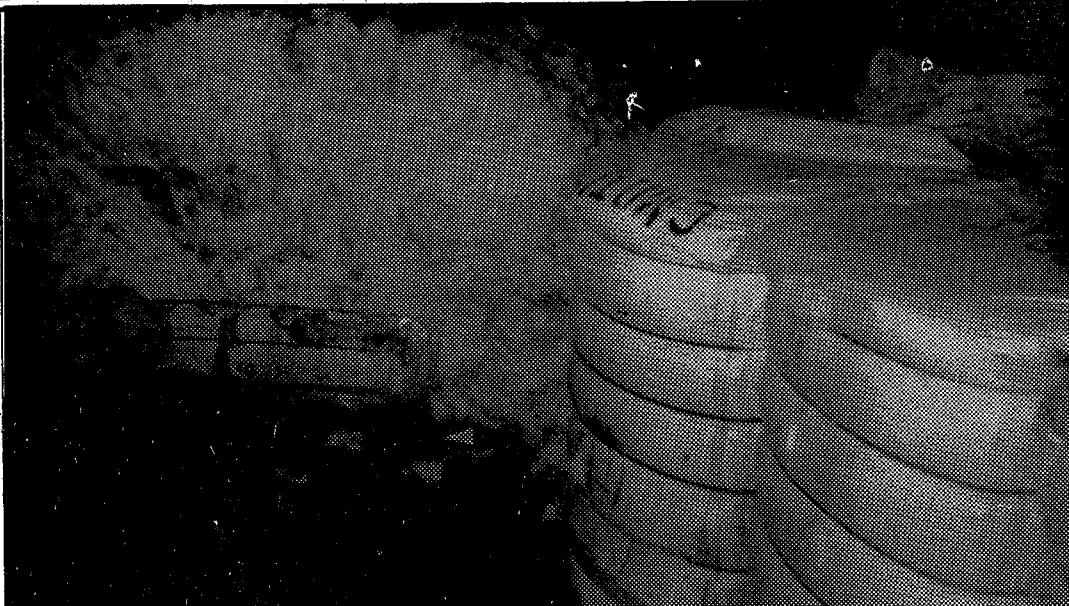
Dijes konoko bee la, dan be demenbaga ka baara la. Ko kolo girin bee laban ye kotigi yere nagakorola de ye. Kita cikelaw de ka kan k'a don ko :

Felo : i ko tiga wo, i ko koori wo, min be jini o de ye makonemusaka ye. Kunu o tun togo ye ko tiga. Bi a togo ye ko koori ni tiga ani senefen tow bee. Dijes dun ye yelema yelemayoro ye. N'a be yelema, i k'i jija ka yelema a fe, nonte a be yelema i kan!

Filan : k'a don ko siso bee n'a masiricogo an'a masirifen don. O be cogo min na, baara bee fana b'o cogo ia. Tigasene ni koorisene bee ye senye, nk'u ladoncogow te kelen ye. Koori ye senefen ye min be nafaba lase senekela ma yoro nin kelen. Nk'a be ladonko barika ma nufe. K'a ta koorsi ladonni na, ka s'a danni n'a sannifeere ma, nin kelen-kelen bee n'a ka timinandiya baara don.

Sabanan : An ka to cikelakolidenw ko ani k'u ka ladilikanw labatu. An ka da u la, k'a don ko faso y'u lasigi an ka duguw an'an ka kafow n'an ka sigidaw kono an ladili de kanma.

An ka da u la ani k'an madon u la sanga ni waati bee. N'o kera, hali n'an ka Kita ma wele don do ko sanuje (koori) faso, ani tiga ni suman barika-ken, a be wele ko sanuje juman soroyoro ani tiga ni suman dun-ka-fa mara.

Koorisene ni sumansene ka fara tigasene kan...

Agibu Fofana ko cogo di?

Kitakaw ka seneko soba nemaaw Agibu Fofana ye min fo anye, MAKOCI (CMDT) magasaba da la Kita, 1995 san zuluyekalo tile 4, o file : "Fen min daminen tari 300 la, n'o kera MAKOCI yere ka nakun ye Kita bi, o ye wasakoba ye anw Kita cikelaw bolo. Cogo si la an

b'an banban koorisene in fe. A te taa k'an dan cogo si la. An ye boli-boli ke, anni "SOS KBK" baarabolo ye boli-boli ke, jamana nemaaw dakun na, a setigidakun na, MAKOCI dakun na ani Mali senekelaw ka soba dakun na. Ala dun y'a ke olu bee ka dijen de bangera MAKOCI ka cokoli in na Kita yan. An

... ani cikelaw layiriwabaara tow bee, o de MAKOCI sigikun ye

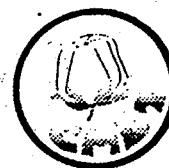
tena son o wasakoba in ka b'an kan. Bee b'a don ko tiga ye maninkala senfekoro ye.

A ka kan ka senfekoro ye, o man kan tugun ka taa k'an dan, barisa ale b'an ka makonje nafod telin lase an ma. An ka kan k'an banban koorisene in fe, an

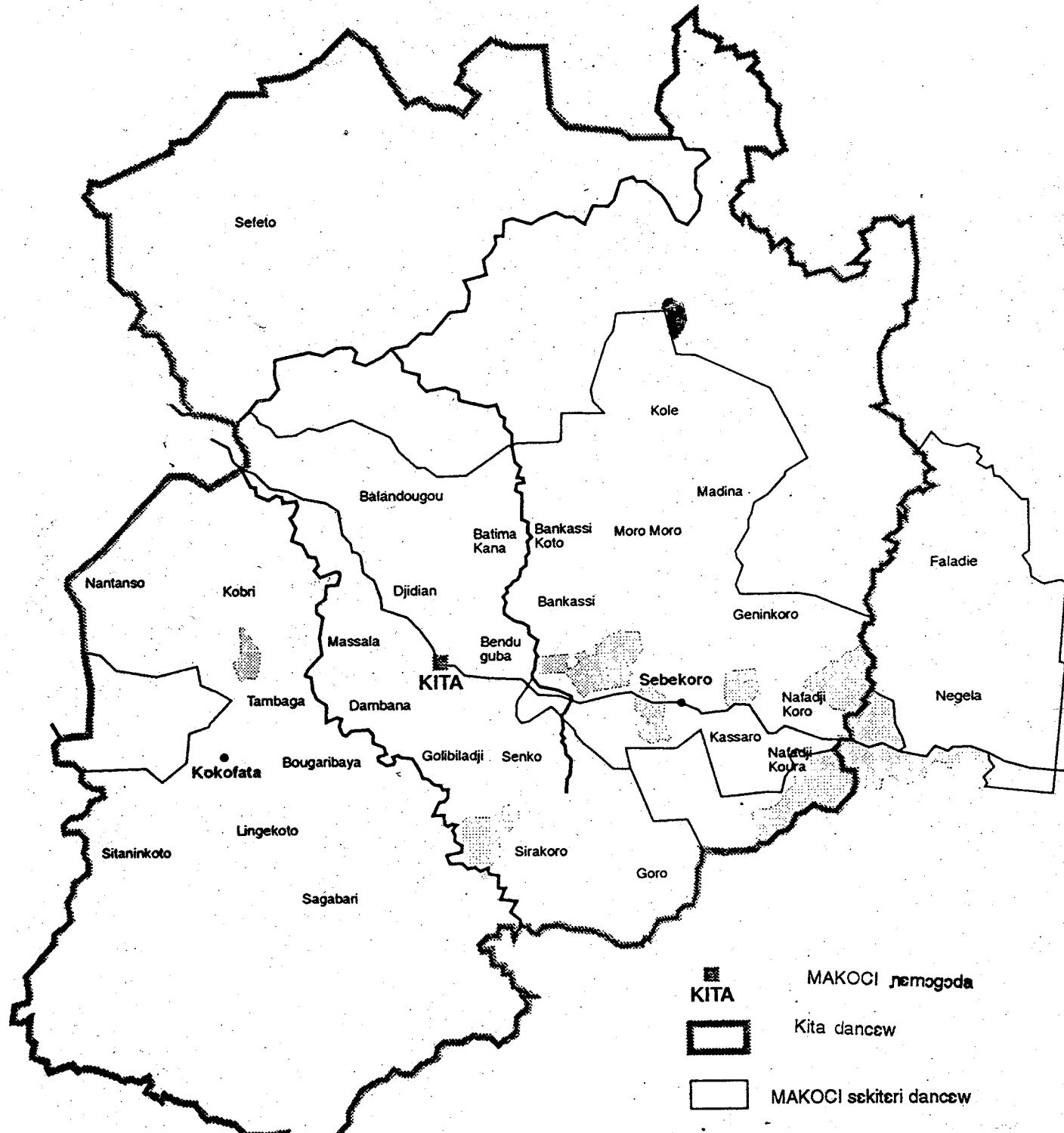
tena se ka dese garisegesabunumantigi in koro de!".

Agibu Fofana ye tige fo, Kita man kan ka dese koorko in koro.

Tumani Yalam Sidibe
MAKOCI : Mali koorisene cikeda

Kita MAKOCI sigikene

MAKOCI ka Kita mara kofosseben

Nebila

Nin kofosseben in kun ye Kita mara ka jetaa sabatili geleyaw jirali de ye MAKOCI baarakelawla, walasa u ka dabali barikamaw feere tige, don nataw lafiya koson.

2) Sigida cogoya

Kita mara be Kayi worodugu köröyanfan fe. A dugukolo bonya ye bametere 33000 ye.

Kita ni dugu minnu be danfara

Kita woroduguyafan fe, ani Jema kafo be danbo

Kogoduguyanfan fe, a ni Lagine jamana be danbo

Körönfe, Kita ni Kati ani Kolokani kafow be danbo

Tilebin fe, a ni Keneba ni Bafulabe be danbo

Kita mara jiko

Kita mara kogoduguyanfan sigilen don Mande fuga kan. A dugukolo bëe ye senekedugukolo nafamaw ye suman suguya bëe be ne minnu kan. Jiko ta fan na, kôbolo (sangalataw ni jabaliw) caman be Kita. Ji dagayoroba 4 be Kita minnu ye: Bafin, Bakoyi, Bawule ani Badenko ye.

Sirako lahala

I n'a fo Mali jamana mara fôl kono sigida tow, Kita sirako ma sabati. Sira manca. Labenbaliya koson, Kita siraw taamali be ke tilema fe bawo samijé fe u te son.

Kita dugukolo lahala

Kita mara dugukolo tilance ye senekedugukolo nafamaw ye, deje be minnu fanba la. Senefen caman ni baganmara be ne Kita.

Dugukolonon barika ka bon Kita k'o sababu bo dugukolo yere ka tintinmaya ni sanji caya n'a barika la, min b'a ta milimetere 700 la, ka se milimetere 1250 ma.

K'a ta Kita mara kogoduguyanfan na, kataa a worodugula, waatisuguya

Waati cogoya

Kita mara	Sanga - lögönt ma yäcö	Waati	Sumaya don hake	Sanji san kono	Samiye sanjhake
Kökodugu yafan Kökodugu -Sirakoro Sagabari	Lagine jamana waati	Sumayaba	110	1 150-1 450	150-180
Cemance Jijan- Sebekoro - Kita	Sudan jamana waati	Sumaya	90-110	750-1 150	120-150
Worodugu yafan Sefeto	Sudan ni Saheli waati furanc ce	Sumaya	60-90	550-750	90-120

3 de be soro.

-Lagine waati nögönta be kogodugu fe (Sirakoro, Sagabari ni Kokofata kafow de be Kita kogodugu fe). San sanji nata hake b'a ta milimetere 1150 la ka se 1450 ma o kafow kono.

- Sudan jamana waati nögönta be Kita cemance kafow kono minnu ye Jijan ni Sebekoro fe. Yen, san sanji hake nata be milimetere 750 ni 1150 furanc la.

- Sudan ni Saheli furanc waati be

Kita kogoduguyanfan mara kono min ye Sefeto fe. Yen, san sanji hake nata be milimetere 550 ni 750 furanc la.

Adamadenw lahala

Kita mara sigibagaw hake be taa mögo 233906 la minnu ro, mögo 174383 ye togodalamögöw ye.

Sigi cogoya la, mögo hake 5,08 jelen be bametere kelen seleke 4 la.

Kita duguba-kono-mögöw hake ye 59523 ye.

San 10 temennenw sene klenew lahala

Baaranan	Sajo-Keninge		Tiga		Kaba		Kori	
	kene senenen	toni soren	kene senenen hake	toni soren	kene	soro	kene senenen	soro
1984/85	31 298	848	15 047	900	6 996	1 003	-	-
1985/86	31 883	886	17 568	1 064	7 203	2 195	-	-
1986/87	35 543	800	22 176	930	10 330	2 030	-	-
1987/88	36 543	850	25 100	970	9 550	1 500	-	-
1988/89	38 528	800	26 300	950	9 506	1 500	-	-
1989/90	40 714	900	27 821	990	10 619	1 500	-	-
1990/91	41 332	870	29 451	914	10 546	902	-	-
1991/92	42 083	897	29 451	1 010	11 457	1 215	-	-
1992/93	43 207	922	26 625	968	12 320	1 266	183	920
1993/94	47 688	962	27 630	1 130	12 100	1 220	774	1 088
Soro kelen san 1980 ni san 1987 kono	38 876	870	24 690	980	1 006	1 430	-	-

San 10 temennenw senekeleñw cogoyaw

**Kita san 10 temennenw
seneko lahalaya**

Bugunnatige

Nin walau in lahalaya be sumanw kene seneta bayali da kene kan san o san.

San o san, kabasenekew fana be bonya. Tuma dōw tiga kene seneta be to a no na walima do be bo a la. O waleya sababu be bo tiga sannifeere basigibaliyal. San 1985/86 baaranas segesegeli kelen do ye seneketere lawaleyalenw hake jira kemē-kemē sere la.

Bulukuli

Kaba kenehake 4 kemē sere la (4%)

Tiga kenehake 1 kemē sere la (1%)

Sajo ni keninge kenehake 3 kemē sere la (3%)

Jijianfe danni

Kaba kenehake 20 kemē sere la

Tiga kenehake 20 kemē sere la

Sajo ni keningekene hake 3 kemē sere la

Nogodon

Kaba kenehake kemē sere la

Tiga kenehake 10 kemē sere la

Sajo ni keningekene hake 3 kemē sere la

Bagannoço

Kaba kenehake 26 kemē sere la

Tiga kenehake 0 (uu) kemē sere la.

Sajo ni keninge kenehake 2 kemē sere la.

Kosafe kunnafoni ma soro senefen ninnu lahalaya kan.

O sababu be soro ka bo Kita "ODIMO" kolosilikela ka baara kecogo la.

Cesiri ka kan ka ke yiriwafeerew ganseli ni seneko bolomademen walew sinsinni na nin maraw kono.

Seneketa bisigilen betari 2000000 nogonna bo. Nka geleya koson kene seneta hake yetari 70000 ye san kono tiga la. O be ben tokaje 4 ma kemē sara la.

Senekeminew

Kafo	daba-nana	danni-keməsin	misi-daba	daba	Heres	Senekemisi	wotoro	Kolsili
Kita	712	645	218	50	14	0	2 027	528
Jijan	643	643	643	42	7	1	1 575	469
Kokofata	1 352	1 459	1 452	52	15	0	3 165	278
Sebekoro	732	3 487	196	41	1	1	8 279	1 685

Kita mara kono senekejekulu 13829 be yen. O siratege la, senekeminew hake file nin ye kemē-kemē sere la: dabanjana hake 24,9 dannikemasin hake 25,2 misidaba hake 5 ni murumuru 8 daba hake 1 ni murumuru 7 eresi hake 0 wotoro hake 12 senekemisi hake 59

Degun mirinu be netaa lasabatili bali senekejekulu kono

Kita mara keneba seneta bisigilen kemē-kemē sere la, o hake 4 doron de be labaara san kono.

Geleya sidionnenw ye:

mara sirako geleya

Sigida mogow ka baaraminenko geleya ye.

senekejekulu tilalen don ka ke kulu 3 ye, minenko geleya be soro o kulu 2 kono dugukolo labaarialikanma.

Kemē sere la, bolimafen (mobilisatoro) be 12 de bolo kulu bee ro. (Kerenkerenneya la kogoduguyanfan fe : Sagabari - Kokofata)

Olu geleya kofolen temennen ko, mogo hake dogoya bametere la.

- senekemisi keli musakako (nogoko)

- san laban ninnu sanjidogoya fana kera sababu ye ka seneketere tono bisigilen jaasi

Nin degun kofolen bee ye Kita ke geleyayoroba ye, cesiri ka kan ka ke min demenni na musaka ta fan na walasa a dugukolo nafa bisigilen ka

lawaleya.

Kenyereye demenjekulu "KBK" baarabolo jojoro

Nin geleya waati kono, tiga sannifeere nagasili ye ta ke min na, «KBK» baarabolo sigira sen kan walasa ale ka koorisene ladon mara kono. O koorisene ladonni tun ka kan ka bangesorodabensiraw ka nesoro la Kayi mara kogoduguyafan sigidaw kono, minnu ka sorodabennan banbannen don senefenw kan.

Kenyereye demenjekulu "KBK" baarabolo sigikunw

- Ka demen barikama don senekelaw ma walasa k'u ka baaraketaw jidi.

- Ka senekejekulu demen labenkuman na u ka yereta keko numan koson.

- Ka senekelaw lafaamuya seneketere siya cayali nafaw la

- Ka ferew senkoromadondon minnu be seneni baganmara ke nogon fe.

- Ka senekela cemann'a musoman bee kalan.

- Ka kungow kolosi; ka dugukolonon kele; ka senefenw ka falen-falen nogonko lasaba

- ka senekelaw kolosi koorisene hukumu kono

- ka baarakeminenw jurudon senekelaw la (senekeminew, nogow, ferjenama fagalaw, sumansiw)

- ka sigidaw ka senefenw sannifeereko naboo.

Feerew nafa taabolo

Baarasan	Kafo	Sigida	Foro hake	Foro keme senen	Kilo la soro	Toni hake sorolen
1992/93	3	63	248	186	920	172
1993/94	7	95	532	774	1 088	858
1993/95	7	123	1 730	2 595	1 176	3 100

Bugunnatige : Nin tono dögoya sababu kera kene bonyako jugu ye a kolosibagaw ma.

O kô, senekeminew ma di a tuma la, Kô sababu bô kamiyontanya la.

San 1994/95 baarasan kono, «KBK» baarabolo ye minnendi ke, minnu file :

- Dabanana 70
- misidaba 120
- Dannikelan -

- musotonw dilanni
- nakobaara
- koorisene
- finfinbo ni korikala ye.
- safune-dilan

Bolomademen be nögoko taasira fe koorisenelaw bëe ye.

Demen be damine dugu minnu na:

- Nafaji
- Kita
- Kofeba

San 1995/96 baarasan bolodacogo

Kafow	Kafo misenw	buguda kolosita hake	tari hake	Soro hake tonina	toni sorota hake
Sebekoro	Sebekoro Badinko Mahina	37	2 690 1 755 1 404	1,2 -- --	3 288 2 106 1 686
Soro mumé Kita	Kita cemane Jijan Sirakoro	37	5 850	1,2	7 020
Soro mumé Kokofata	Kokofata Sagabari Kobiri	47	1 325	1,2	1 590
Soro mumé Sifileli sira kan	Baufulabe Kejeba	26 10	1 795 780	-- --	2 154 936
Soro mumé bee		83	3 900	1,2	4 680
Kokofata		25	1 560	1,2	1 872
		15	780	--	936
		15	780	--	936
		55	3 120	1,2	3 744
			130	1,2	156
			175/352	1,2	15 600

Bugunnatige :

Baara bolodalen in te danmatemen waleya ye, bawo a kënenen don senekelaw yere kalajini dema, üycrew ka foli la. U degelen don senefen feeretawsenena. Sannifeere kebaliya a nedonbaarada jolenw fe, o de tun y'u ja wuli

N'u ye kolosibaga numanw soro, ka senekeminew soro a tuma na, baaran bolodacogo in lawaleyali te ke ko gelén ye.

Bilasirali baaraw

a) «EUMC» demenjekulu baarabolo ka demen.

- Same
- Sirakoro
- Nbadiyala

Dowana demenjekulu baarabolo ka demen

Olu ka baaraboloden file :

- Demen ka nesin musoya baaraw ma
- nakobaara
- koori n'a baaraminen
- malosene

O be nesin dugu minnu ma olu file : Same, Kofeba, Jalafara, Jijan, Tumuba.

Bugunnatige : Hakilinan werew be kenyereye

demenjekulu Dowana io, y'a sen sebekoro donni ye sent, la.

Baarakalan

San 1994/95 baarasan kono, baarakalanbolo do sigira sen kan bawo o ntanya no yera fan bëe : kolosibagaw ni senekela kunda. O baarakalanbolo ye kalan camanké, a ye nemadayaalaw fana ke forow kono minnu nafa file nin ye walán kan.

Katimu 6 n be ne 7 nan damine na

Komi kalan ye fan banbali ye, dowerew bolodalen don n'a fo boloturu, bulukuli, judonni n'a nögönnaw kan.

juru; maralenw ; lajinitaw,

Wasa be juruko lahala la ni tali kera sumansiw sorobaliya-joona-baaran laban filaw la.

San 1992/93 baarasan senekeminew sora zuwenkalo kono ka ben ni sanji nali damineli ye zuwenkalo laban na.

O bëe n'a ta, no yera :

san 1992/93 baarasan : 1 475 475

san 1993/94 baarasan : 783 445

O benna setafari 2 258 920 ma.

Jurukonimagasan-kono-fenw lahala walán be nin kofosében in ne labanw kan.

San 1995/96 baarasan baarakeminan ninintaw file :

Sumansi toni 390

Koorinogo toni 1950

Ire toni 650

Fenyenama fagalanan "EC" litiri 52 000

Binfagalanan borenin : 13 000

Dabanana 700 ,08

Dannikelan 540 la.

Wotoro 340 ye

Misidaba 480

Kunceli kuma

Lejininbaw ni feere kologirinw dabalitigeli mana fara nögön kan, sene layiriwali ni koorisene sankorotali be lawaleya.

Peresidan Mamadu Koli Trawele bayelemabaga : Bakari Sangare

JEKABAARA

1995 san - Zuluyekalc

MAKOCI KUNNAFONI

Don	Kalan suguya	Kalanden hake	Kolosili
14-08-94 ka se san 1994 kalo 8 nan tile 17 la	taamakalan MAKOCI kono	KBK baarabolo mogo 6 ODIMO mogo 4 senekela 15	Laben n'a musaka bora MAKOCI fe
San 1994 kalo 4 nan tile 23	Nogodon waati numan	KBK baara bolo mogo 15 ODIMO mogo 12	Labenbaga KBK baarabolo kalan kera MAKOCI mogow fe
San 1994 kalo 9 nan tile 26	Koori furakeli kalan	KBK baara bolo kolosilikela bee ani ODIMO mogow	Labenbaga ODIMO ni KBK
San 1994 kalo 10 nan tile 5 ka s'a tile 12 ma		KBK mogo ODIMO mogo 3	Labenbaga KBK kalan kebaga MAKOCI Mogow
San 1994 kalo 12 nan tile 14 n'a 16	kunnafonidijere ka nesin demenjekuluw jyoro ma	Demenjekulu bee	Labenbaga ODIK baarada
San 1994 kalo 12 nan tile 11 ka s'a 12 ma	jago kolosili kalan	Sannifeere kolisibaga 3	Labenbaga KBK baara bolo

Bokonata kono, awbena
Kita kunkan-jemukan
tow sccs ani a kono
katimu tow. An b'a jini
aw fe, aw minnu ma
Jekabaara falen fen
were la, aw k'aw laben
k'o boko makonon, min
te dower e ye utikaloboko
ko. K'an ben boko were.

San 1995 kalo 2 nan tile 14 Muraso

Nin ye bataki ye k'a lase jekabaara sebenbagaw ma.

Nb'a fe ka nin kunnafoni in lase an
jelegon bee lajelen ma. An balama,
jekabaara kanubagaw a n'a
lafasabagaw, ne ka foli b'aw bee
lajelen ye. Balikukan kera sababu
ye k'a wolekan sabati an fe
duguyiriwatou bee kono. N b'a jini
Maliden bee feu k'u jija a ka yiriwali la
Mali kono kosebe. Ne ye balikukan
nafa ye an fe Muraso. An b'an ka
sanni-feere, Songo-minc, foro suman,
anijuruseben bee ke an yere ye. An ne
yelenna baara kecogo numan bee kan
bi.

kuma kromma be ne fe ka lase
jekabaara nemogow bee ma :

Mogo jumen de be dije kono min te
dimi ?

Ne Baba Damele ka bo Muraso
Garaso Zayerila ne b'a jini Jekabaara
dilanbagaw fe u ka jekabaara seben
yelema k'a ke gafe ye kalo kono bawo
a sebennama in a be a marabaga
degun marayorow la, ne Bala Damele
ka lanini don ka bo Muraso dugu
kunnafoni danmado.

Muraso yesenedugu de ye. An bee
be sene de ke, ani baganmara ni
nakobaara.

Muraso A.V San 12 ye jinan ye,
awa an be kesu kelen na an ma fara
fara ka bo nogonna.

Muraso, an bee be ton kelen na, an
be demen jini goferenaman fe a k'an
demen an ka yiriwalisiratge la "Anka
yele dooni".

Ninnu kamalen fila tun be to ka taa
muso do nofe dugu la baro kanma.

Utaato don do la, Buntenin ni soso
y'a fo nogon ye ko kamalen fila ninnu
be segin bi, ko barokcyoro la-taa tena
bo.

Bunteni ko soso ma e tese k'u bali
tapali ma. U nato, Bunteni nana u do
lakelen cin, u y'o furake ka taa u ka
baro ke.

Don filanan soso fana ko ; ne b'u
lasegin bi. U te taa baro in na bi;

Bunteni ko owo soso taara u kono le
kono, Kamalen fila ninnu nana se le la
tuma min kalen ko boke b'ale la, ko
tokelen k'a kono a ka boke ka soroka
taa baro la. A sonsonnen bokela
tuma min, soso nana a joli min bo
kunna, kamalen k'a be soso bugo k'a
yere norogo bo la soso nofe a m'a soroca
fana. O don u ka baro ma bo.

Soso ni buteni jon de be se ?
Ne ka foli be Arajoso baarakelaw
bee lajelen ye, u ni sogen. U ka
kunnafoniditaw ka di ne ye.

Bala Damele ka bo Muraso
Kunana arondiseman
Kucala mara

Jaabi

An balimake Bala Damele, i ka
bataki sorola an fe sewa ni nisondiya
kono. An b'ifika d'a kan eyemogo ye
min y'an kanu. Fen min ye i ka
laniniw ye, olu jaabi file. Ka Jekabaara
ke kalo o kalo gafe bota ye. O ka d'an
yere ye, nka kunnafoniseben baara
ka nogon ni gafe ye. O kofe, u kelen
kelen bee n'u nafa don u kalanbagaw
bolo. Usi te se ka sinonabila. Fen min
ye ben ni je-ka-baara ni kelenya ye
aw ka dugu kono, an be Ala deli olu ka
sinsin kat'a fe, ka masoro n'olu te yoro
min netaa te yen, soroc te yen sanko
yiriwa. Ala k'an demen.

Tumani Yalam Sidibe

Ninkanufenko joyorō dinelatige la

Kalo temennen "Jekabaara" boko 115 nan ne 7 nan na, kunnafoni do bora sirako la tijé gelenw kan, min kono, numunke Amadu Gani Kante ka fulake Tumani Yalam Sidibe da sera Adamaden ninkanufenko ma k'a jira ko mogó dòw nin t'u nafafen kanu, fu lanogofen, min joyoró b'u ka dinelatige latijeni na. O b'i n'a fo Adamaden samankun fen do no fe, fo k'a mako bee ben o ma, k'a sor'a ka here t'a la. A b'i ko jarabiko, wali, ninlakanuko mana latige mogó min ma, k'a jesin musoko, ceko, minfenko, doroguko, siramuguko, tabadagako, sigaratiko, woroko, furako, fo ka se sonaliko, nkalontigeliko ni nanbarako n'u nogonnaw ma.

Fosi te dijé kono, n'o te mogó dòw jarabi ye, n'u se t'o la, hali n'o b'u danbe n'u togo tijé, k'u lajaba, fo k'u tatié. A maloya t'u la, a siran t'u la ; kuma te joore ma. A jarabikow be cew soro, a be musow soro. A be denissen kunda, a be maakoroba kunda. Faamaya ni faantanya t'a la. Donnikelako ni kunfinyako t'a la. Nafolotigidenw de ye dorogutalawye. Moridenw ye dolominaw ye. Desebagatodenw ye sonalikelaw ni karatow ye. Muso jeneyakela be faamuya ni muso sonalikelaw ye. Nka, muso dòw jarabi ye sonali ye. Olu se t'u yere la, hali n'u be lamaloya u cew, usinamusow, u balimaw, u denwan' u jenogonw ne na sanga ni waati bee. A te se, ka fo, k'o muso masinaw t'a don, ko sonali t'u ma here ye. U b'a don tigitigi. Nka, a y'u kun mine cogo bee la, funinye sonalikanu, iko dolominna nin ye doló kanu cogo min na fo ka se sigaretiminna, dorogutala n'u nogonnaw ma, n'olu bee b'a don, k'u be k'u ka dinelatige latijé don o don, ka t'a fe. Nin mogó kelen si te yen sisan, min t'a kalama, ko doló, dorogu anisigaratibemogoboloban, k'ibana, k'i lajaba, cogoya la, min laban ye

saya ye. Nin fen saba si man fisa ni si ye. Dolo be sanga ji gansan de ma, k'a songote soro; k'a minbaga be "yeremin" de la fo n'a deser'a yere koro tuma min na. A deselenkoro ko, a ka kabilia bee koro, n'o y'a bangebagaw, a balimaw, an'a ka denbaya ye. Sigaratimin be sanga "nafolojeni" de ma, n'o y'a sanni ye, ka tasuma don a la, k'a sisigansan saman, k'o fili fiye fe. Sigarati ka jugu dusukun nifokonfokon ma. A be mogó bali ka dumuni ke. A be sogosogoninje kenyabali bila mogola, n'oye "kanseri" ye, siga te min ka mogofaga la. A minbaga b'a kerefemogow tono ni sisi ye, min be sisan bila olu la. Muso minnu b'a min, olu be sogosogoninje ani sisan bila u denw na, kabini u mana kono ta, fo k'u jigin. Fen min ye dorogu ye, n'a be f'o ma ko "denkelendemenga", o ka kusa donyoro n'a boyoro man ca, bawo, o b'a tabaga demen, ka fa wulili teliya a yere la. O misali ye fato gclenninw cayali ye yoro bee la, jamana kono. Dorogu be fa min bila mogow la, fa tow ta ka nogon o koro.

Mogó minnu be nin kow ke ani minnu t'a ke, ce kunda, ani muso

kunda, mogokalannen kunda, ani mogokalannbal kunda, dugubaw kono ani cikebugudaw la, olu b'u joyorow don, a tigilamogow ka dinelatige latijenicogo jugu la, dugawudon ni sarakabo te fen ne min na. Dolo fara dorogu ni sigaratikan, olu tijeninow, u masibawn'ukasaarawma dogo mogó si la. A ladilikumaw be be kunnafonisewen kono, k'u fo Arajow la, k'a walew jira Television na.

Nka, hali bi, do de be ka far'a kow kan, ka t'a fe, fen te ka b'u la. O te kunnafonibaliya yetugun. Dakan fanta te, bawo, dakanmakow donnen don. Mogó si dakan te dolomin, sigaratimin, sonyali, kalabaanciya ni doroguta, ani yeretatiéko werew ye, banajugusoro be minnu na, i ko ceyabanaw ni musoyabanaw, foka se SIDAMA. N'a kow be nejini, a be soro jogo kunda, ka temen dakan kunda kan, bawo, jogoko ye nemadaliko ni ladegeliko de ye. O koro ko mogó t'i saman fen fosi no fe, i nin k'o kanu, fo k'o k'i mako ye, n'i m'o fen lakodon, cogo do la, k'o sifile, o ka diya i ye, ka laban, ka k'i jogoye. Numananijuguman be jogoko la. Nka, a bee be tali ke, mogó kelen

DJNE N'A TAABOLO

dorón wali, mögo damadów ka fotaw n'u ka ketaw de kan. O de bena ni kow lakodónni, ani jogow tali ye, so yere kono, wali, banako, ikojéngon kunda, ani somogo kunda. A be se ka ke negennisira, waliwajibiyasira ye. Mögo be mögo were nege, wali k'a karaba, k'a don i sagonada fe, n'o y'i jogo donni y'a la. O be ke bangebagaw n'u denw ce, ani balimaw, furungonw ni jengonw n'u hogonnaw. Nin fan do ro kelen joyoro be Adamaden ninkanufenko la, fo dów b'u tijeko kanu n'u nafako ye, k'a soro, bee b'a don, k'a donnakari, k'u labanko te je.

A te se, ka fo, ko jeneyakelaba, dölominnaba, dörögutalaba ni sigaratiminnaba bee labanko be je, fo n'u y'a dabila. O de b'a kow bee sinsin dabilali ni labanko numan kan, bawo, Adamaden be fenofen na, djne

kono, a sago ye labanko numanya de ye, min be se, ka wele k'kunnandiya. A kow dabilali ka nögon dów bolo ni döw ye. O de koso, dów be meen a la, ka temen dów kan, ka soro dów be to a dingé kono, n'o be k'u kaburu ye. O'y'a kow mögo kunnangow ye, minnu t'oru negelako nafantan na, cogoya la, min mone te ban. Ab'in'a foce mana jarabi muso do la, min t'a jate, wali muso fana mana jarabi ce do la, min t'a jate. O mana ke jarabi min ye, o ka surun fugariya, maalankolonya ni dangadenya la, n'a tigilamogow ma se, ka kaari, ka soro kaari b'a la, a ma s'u kono. O b'a jira, ko hali n'a kow dabilali ka di mögo dów ye, ut se, k'u yere b'a la, fo ni sababu numan do latiger'ye. N'o te, olu be to siga la, fo k'ukeje. Nka, nin bee dalen be dusuko dorón de kan.

Nijarabi, n'o yeninkanu, wali diyanje ye, n'o ye mögo min soro, k'i kun min, k'i hakili tije, k'i miiri janya, k'i mako sa, n'o y'a sora' dabilali kaari t'i kono, i dusubekasi, nka, a t'i konota soso, n'o ye kaaribaliya ye. N'i dusu yere y'a kow bee bila don min na, o y'i ka lafiyakura damine don ye, bawo, dusu te keje fosi la djne kono. A be meen munun ni sabali de la, nka, n'a donna ko o ko la, jen, wali tijeni kanma, o be b'a sira fe. O de bena ni dusu joyoro bonyali ye, Adamaden ka djne latige nögovali n'a geleyali la, a yere bolo. Mögo t'a dusu don mögo were kono, hali n'i ker'o tigi fe n'i yere ye. Bee n'i dusu de be nögon bolo, bawo, singalifen ani beejeften te, wa, n'a te mögo min kono, o te mone b'a yere la.

Amadu Gani Kante

Poyi

Jeli Korotumu Jawara ko:

Aa ye, numandonbali yee yan,
Mögo si kana numan ke
Barajintankoro ye
O b'an ka numan röcogo
Kun jumen be walenuman na
N'a sarafen te fen were ye
Kumakan kolon ni wale jugu ko?
somogow b'o don
Kungomogow b'o don
Nka sofenw t'o kalama
Sanko kungofen netannti !
Kumadonsonw ko
Ko djne ye fulowo
De ye min boda n'a donda
Bee ye kelen ye.
An dun be mun na djne kono,
Ni djne yere t'an kalama ?
Dafen kelen min ye tije in faamuya
O kera kungowulu ye,
Ale min y'a balima to so
K'a yere ke kungofen ye
Ko barisa doweré te so
nata ni hamani juguya ni walejugu ko
Nka bee n'i ka tije don

O de kanma
Do ka nkalon belebele
Ye do ka tije bererebere ye.
O te so jakumanin ta ye wa.
N'i b'a lafa
A b'i dafe tuma bee
K'i kanu;
K'i kanu;
K'i kanu.
Nka dese kana ke nafen ye de

nonté a b'i bila pewu
K'an ben da i ye
I yere ka bili sanfe
O fana n'a mankan lankolon dere !
Jeli Korotumu Jawara
I ye tije fo
Numan kekun te
Barajintan ye
Ka masoro o b'an ka numan röcogo !

Ti Yalam Si

An ka yesi doconin Cebakoro mana siran, a joyoro be dogoya

Nin ce in tun ka siran bonyara fa
siginogonw b'a da nzana na. Don do,
k'a n'a muso dalen to suf, nson nana
soda kari k'a b'u da la k'i kunda so
konominenw kan.

Tuma min ni nson y'a sagonafenw
tali damine bon kono, ce muso y'a kori
k'a dogodogonin fo a tulo koro ko nson
donn'u kan. Ce ma sege dan ka k'a
muso la. Muso y'a kori fo ka nson tila

a ka baara la, hali a ma sogo-sogo.
Tuma min ni nson bora n'a sagonna
minenw ye ka se dukene na, ce wulila
k'kanto a muso ma ko: Ala be nsonke
in fe halisa, a kunna ka di, n'a tun bolo
sera ne fa togoman ka monimugu ma
dogodogo la bi, a tun b'a don su in na
ko ne fana ye kamalenkoroba de ye!

Siyaka Dunbiya ni Bakari Sangare

An ka yele doocin

Fasanjarabi

Nin kamalen in jarabira a koroke musola. Ojarabidanmatememkojugu, kamalen in koroke ko goyara a ye fa be ko jugu danma naniya no ye.

Ala ka sebagaya kono, bana sugu do nana cun ce in koroke kan. Sogomada dofe, degun bonya kojugu, koroke kirinna. O yoro bee a dogoke girinna ka taa fo mogow ye k'a koroke sara. Tuma min mogow ye koroke ko, k'a kasange, k'u be taa n'a su ye kaburu la doron, koroke tisora ten a tabagaw bolo. Jama tulo da o tisokan kan, olu ye ce fili dugu ma k'u yere nini. Komi dogoke b'a don k'a koroke ma sa, a y'i kanto jama ma o yoro bee ko: "Aw ye n'a ta ka taa n'a ye. Aw kan'a to a ka kuma de, barisa kabini a ma sa a da ka gelan. N'a kumana sisandoron, a b'a fo k'a ma sa. Ayetaa n'a ye, a sara a menna!".

Suruku ni bakoronin ka tege koroata

Don do la, waraba ye wele bila kungosogow bee ma ko nogondan do be na ke u bee ni nogon ce. Ko bee k'i geleya ka nogon soro o kene kan. Nogondan in kun tun ye ka se ka dugu donkelajana sugandi.

Nogondan don, u bee ye nogon soro kene kan.

Don daminenen, bee temenna kelen-kelen fo kana don da se bakoronin ma. Bakoronin y'i pan ka don kene kan, ka dosen kura bo, mogotun ma min nogon ke abada. Okelen, kungosogow bee kule la ni bakoronin togo ye, ka tegere fo a kun. Dowdonna kene na, ka bakoronin tege koroata, k'a fo ka soro ka taa u sigi u sigiyorla. Surukuba ye jama t'o de la kana bakoronin tege koroatalen mine k'i

jo n'o ye. Bee taara i sigi ka bakoronin tege minenen to surukuba bolo. Bakoronin bolo meennna minenen suruku bolo. Bakoronin segennen y'i kanto suruku ma: "koro, iten bolo bila sa! Suruku ma son. Bakoronin soro ka k'kanto kowaraba ka fo ko suruku k'a bolo bila. Waraba y'i peren ko suruku ka bakoronin bolo bila ka taa a sigi no na. O folen, surukuba ye bakoronin bolo bila k'a yere tege seneemu, ka soro k'i kanto bakoronin ma: "i kunnadiyara, ni ntun fere'l'ma bi, hun hun hun...!".

Kolo te nen na k'a te yelema

Donke kene do kan konosogonin wulila k'i pan-pan, k'a kali-kali, k'i munu-munu kene kan. O kelen surukuba wuli la ten ka tegere fo Konosogonin kun, k'i kant'o ma ten: "en kelen dogoni, a be se don na ni bee ye. Surukuba tora o kule la doron Konosogonin y'i to pan-pan na ka n'i bo k'i bin Waraba den sen kan, k'o kari. Waraba den sen kari ani Konosogonin k'a yere nini, o bee kera kelen ye. Konosogonin bolilen, jama ko k'a koroce surukuba mine k'o faga a no na. O fo ani suruku k'i kanto jama ma ko: "Mun ye sennaanimafen dogonin ke senfilamafeny? Ndognin te Konosogonin ye. A ka don doron de diyara n ye!". Waraba k'o ye tine ye, ko ka Suruku bila.

Siyaka Dunbiya ni Bakari Sangare

Nin ye gafe konoko danmadow ye anya naniya ka minnu ke k'aw nege lawuli, ka masoro ni Ala sonna aw bena gafe in yere soro a bolokoro soonin, yeleko 53 nogon bena aw lajaga gafe min kalanni la.

Tumani Yalam Sidibe

Poyi Kucala

Sogoma sankulu la,
Danni sanji finna,
I ko galakono,
Tabale gosira,
"Dundunba topu"
Masadunun kanbora,
Jamana baarada ka sirafolo kasira,
Minankala galodugu kono; no ye
Kucakan ye.
Bamakokaw, Sikasokaw, Segukaw,
seko ni donko nejinibagaw, arajo
kenyerreyew; farafinfolikelaw,
tubabufolikelaw, donkilidalaw,
kalalikelaw, bogodalawka da denmisen
sugandilenwkan, bee lajelenye Kucala
segere. Barisa "sene te tulon sa, ayiwa
tulon fana te sene sa".

Kucala wulila i ko daga-kono-ji,
Ka fa i ko da-kono-ninw,
Ka ninakili i ko npogotigi kogofasinw,
Ka soro ka sirafolo hakili latige
Sandibi ye kabakolo ni dugukolo ce ke
su dibi ye.
Sanji y'i suuru, k'i wooyo i ko bafaji ka
"dundunba topu" ka yerewo lo kene
nama faga,
Minankala galodugu kono
Su saba, tile saba,
Mali dugu Kucala,
koori dugu Kucala
Minanka dugu Kucala
MAKOCl Kucala
Jamana baarada ka sirafolo y'i cooko,
k'i kulu fa, ka yerewo lo naje filanan in
sigi sen kan, k'o wele ko sigidoolow
lakodonken;
kosekonidonkosankorota kene walasa
fasodenw ka nogon lakodon sigiyorow
la, k'u kafo nogon kan; k'u miiriw n'u
hakilinanw sabati waati bee.
Kucala kin tan ni fila Minankaw,
Bamananw, Marakaw, Surakaw,
Fulaw, Kaadaw ma sigi u ma jo, ayiwa
u ye foroba mugu ci bonya ni karama
kono.

Bubabari Kulubali

Maakorokuma ye suruku bo de ye, n'a be koro a be je

Tine bangedon ye nkalon sadon ye

Fen min be mogow tige nogon na, n'a ka jugu ni jigilatigeko caman ye, o ye nkalontigeko ye. Musoko fara denko kan, balimakofara siginogonyako kan, nafoloko fara fen wereko kan, olu latemencogo suguya dowbe kun mogola, ni nkalontala. O de kanma, a be fo, ko fen kelen de be mogo da nogon na, fen kelen de be mogow tige nogon na. O fen kelen ye kumakan de ye, min be bo mogo da kono, n'i b'a fo, k'a sor'i ma karaba, n'a ka kan ka ko dow lajey.

Ni mogo min ka kumafolen ye tine ye, o bena ni danaya ye, n'o y'ika ko bonyaliye mogow bolo, k'i bila horonya sigiyoro la. Tinefola ye horon de ye, du ni kin, ani baarada ni dugu kono. A makadi bee ye, fo jokojugutigi. Ni mogo min ka kumafolen ye nkalon ye, o bena ni tigenonya ye, n'o y'i ka ko dogoyali ye, mogow bolo, k'i bila yeredonbaliya minen kono. Nkalontigela ye mogojugu tolilen de ye, du ni kin, ani baarada ni dugu kono. A mamandi mogo si ye, f'a nogonna jokojugutigi minnu b'a diya don a la.

Mogo minnu te nkalon ni tigenonya korow don, olu de be farati, ka yebali fo, ka menbali fo, ka kebali fo. Olu yerew de b'o kow fokun don, u nejugu kan, bawo, kabini lawale la, fo ka se sisan ma, mogo dow be dugu dow la, minnu be siran tigenonya ne halisa, fu b'a k'u kalikan ye. Olu t'u kali Ala la. U t'u kali Kira Mahamadu la. U t'u kali u bangebagaw ni fen werew la. N'olu b'u kali, u b'a fo : "I ka tige ne karisa la". Olu ka faamuyali la, mogoya ni horonya de be hadamaden ke kelen ye. N'aw tigeranogon na, o b'i n'a fo muru de tara, k'aw tila fila ye, k'aw bo kelenya la. Aw te se, ka da nogon na tugun. Aw ka siraw te nogon soro tugun. Aw be kodon nogon ma, fo Ala mana min ke. Omogow be jamana kono hali bi, minnu te je horon kolon nkalontigela fe cogo si la. O siratege la, a be fo ko nkalontigela musosoro ka gelen. O te fo gansan, bawo, a tigilamogo n'a yere te ben, kuma te mogo were ma. A b'a yere ka du ci, kuma te mogo werew ka duw ma. Mogo jumen b'o ye, k'i den, i balima, wal'i d'nbaga d'o ma, furu la? O b'a jira ko nkalontigela te jenogon ye.

Nkalontigela suguya ye saba ye. A folo ye mogow ye, minnu yerew t'a don k'u be nkalon tige kun min na, bawo, nkalon y'olu dakan ye, i ko sonyali jeneya, nafigiya,

wali, kalabaanciya ye dow dakan ye, cogo min na. A filahan ye mogow ye, minnu be nkalon tige k'a da juguya kise bilen kan, n'o be wele ko jugunkalon, ni dow ko juguson. Mogo te ke je la, ni jugu t'i la, ni juguson te da i la. Bee b'o kalama, fo n'a ma ke minna folo. A sabanan ye mogow ye, minnu be nkalon tige nata, wali nafa koson. O koro be kene kan...

Natankalon ni jugunkalon de be da nogon ma. Olu te tige gansan, k'a da fenko kan, n'o ye nkalon tigesara ye. O sara be mine wariko, musoko, ceko, denko, ciyenko, dugukoloko, sebenko, minenko, n'u nogonnaw na. A be mine sigiyorow, baarakayorow, jagokeyorow ani mogow be nogon soro, yoro oyoro, dahirimennina. Nin yorow bee la, mogow be je ko ma, dogo la; u te bo nogon ko kan, u be nogon deme, nkalon kan, kirikow ni fangasolakow, politikikow ni duguw kono kono, sannifeerelikow, ani fenfalenkow n'u nogonnaw la, u ka nafa doron koson. A dow be nkalon da sabagatow la, kuma te jenamaw ma. Ojurumunakow de kelen be mogo caman taalan ye sisan. O sira kan, a kelen si te siran Ala ne. O kanma, nkalon de be ka ko bee ladilan yoro bee, jamana kono, an'a kukan. A b'i n'a fo, ko dinje sigilen be nkalon de kan. Nkalon tigeli maloya be horon danbema yeredonna minnu na, olu be ka dogoya, ka t'a fe. N'a be jini, a be soro cikebugudaw de la, burusi kono. A soro ka gelen dugubaw kono, kuma te Bamako ma, duguba tow be talik min kan. Nijagokelaw kumara doron, an be kono. Ni faamaw ni politikimogow y'u kanbo, an be dimin. Musow be ka kuma misenman minnu fo, don o don, a nejugu kan, n'u b'an kirin, n'olu for'a nejuman kan, an be sa. Siga to la, i ko siga te tinefola mangoyali la, cogo min na.

Ni mogow tun be se, k'a faamuya, ko nkalon b'a don de ne, a t'a duguje ne, ko tine te badenfen ani terif'en ye; ko ni fen nagaminen tine ma fo, a te nebab; ko n'a kera cogoo cogo, tine be bange, k'a masoro, dinje fen bee be laban tine de ma, mogosi tun te i yeresegen nkalontigela, min laban yemalo ye. A be fo, ko ni nkalon tilenna boli la, ni tine wulila sogomada fe, a b'a mine, k'a soro tile ma bin; ko tine bangedon ye nkalon sadon ye.

Nka, fen min te ben nkalontigeko la, n'o

y'a dabilabaliya ye, n'ocemanimogokoroba kunda, o ka jugu denmisen kunda. Denmisennamogo, ceman far'a musoman kan, n'olu ye nkalontig damine joona, k'a sor'u ma dinje kotige dabo folo, kuma t'a batige n'a kuluyelen ma, n'u ma se, k'a dabila cogo si la, a be far'u farikolo joli kan, k'a k'u taalan ye. A be fo olu de ma, ko "nkalon b'u joli la", i ko sonyali, ani ceko ni musoko be dow joli la cogo min na. N'a ser'o yoro la, denmisensa be lanogo, cogo bee la. O be bangebagaw tooro, k'u dusu kasi, cogoya la, min mani denmisensima... Bangebagawa mana s'a dan na, denko la, a ka dangalikumaw be caya, bawo, se minb'a ye, a malokene kan, o ye kumajugufodoron de ye, min be den fago. Nka, den minnu dalen be dugawuko ni barikako, ani dangaliko ni fagoliko la, olu be ka dogoya, ka t'a fe. N'a be jini, a be soro cikebugudaw de la, burusi kono. A soro ka gelen dugubaw kono, kuma te Bamako ma, duguba tow be talik min kan. Nijagokelaw kumara doron, an be kono. Ni faamaw ni politikimogow y'u kanbo, an be dimin. Musow be ka kuma misenman minnu fo, don o don, a nejugu kan, n'u b'an kirin, n'olu for'a nejuman kan, an be sa. Siga to la, i ko siga te tinefola mangoyali la, cogo min na.

Nkalontigeko sonyalikoni n'u nogonnaw siratege la, ni den min joko jena, o be ke sigiyoro mogow be lajelen den ye. Nka, ni den tine, k'a ke jugusagoden ye, min togojugu be da bee kono, o be ke karisa ni karisa den ye. O yoro koson, denmisennamogo mankan. K'u bangebagaw jigitigeko ke.

Amadu GANI Kante

JEKABAARA SEBENNEKULU

Laboli kuntigi
 Tumani Yalam Sidibe
 Sebennekulukuntigi
 Tumani Yalam Sidibe
 Sebennekulu mogow
 Bakari Sangare, Amadu GANI Kante
 ani Bubakari Kulubali
 Sebenyoro orodinateri la
 Jamana gafe sebenyoro
 Baarakayorow
 MAKOCI, "OCED", "SNV"
 Jenseyoro
 MAKOCI, "ODIK", OTIWALE, "ODIMO"
 Labugunyoro : Kibaru
 Bojogonko hake : 11 000